

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordai 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Előfizetési föltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

félre 6 „ „ „
évnegyedre 3 „ „ „
egy óra 1 „ „ „
Az előfizetés minden hó 15-től megújítható.
Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papirkereskedése.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Képviselőjelöltjeink.

(Ss.) Voltak Kolozsvárnak szép napjai, midőn minden jóra való polgárának kebelében örömtől repesett a szív és ünnep vala családi körben úgy, mint a köztéren; ilyen napjai valának Kolozsvárnak, midőn az anyahonnan egyesülést, a magyar nemzet e sokszázados öhajátását — e város proclamálta legelőbb, — midőn a volt erdélyi rendi gyűlés, falai közt, a redout termében igátat törvénybe az uniót; midőn a kétségbeesés halálfelelmei közt szabadságharcunk lengyel hőse, győzelemkoszorús honvédei élén, a gyászban várt karácsony örömmünneppé változtatta; midőn másfél évtizedes szolgátság után, a magyar nemzeti kormány kinevezése jelzé alkatmányunk feltámadását Deák Ferencz zászlói alatt; mindezek örömmünnepei valának e városnak, mint ilyen jegyzi fel majdan e város története a kolozsvári egyetem alapjának szellemileg letételét, de igen június 23-át is, mint olyan emlékeztetés napot, melyen Kolozsvár Deák-pártja képviselőjelöltjeit vala szerencsés megnyerni Péchy Manó grófot, az erdélyi országgrész ügyeit ritka tappintattal és meglepő sikerrel vezető, demokratizáló államférfiut, mint méltó utódát azon nagy hazafinak, kit hazafias áldozatkészségéről s irodalmi érdemeiről ismer az egész Magyarhaza, — és Hajós Jánost, e város érdeműs fiait, kiknek polgári erényeit, kitartó munkásságát, magas fokú képzettségét, köztéren szerzett érdemeit még ellenfeleink sem tagadják, tagadhatják.

Pártunk, a Kolozsvári Deák-párt büszke lehet képviselőjelöltjeire. Oly hazafiak ők, kiket haladó korunk jó geniusza kent fel a közügy bajnokai; ilyenekként jellemzik őket tetteik, de programjaik is, midőn ezekben ismert érdemeik hosszú sorát tiszteletreméltó szerénységgel a polgári kötelem magasztos érzetéből származtatják. A redoutban hallott nyilatkozataik mindannyi hódolat a korszellemre és azon magasztos elvek iránt, melyeknek az egész művelt világon oltárt emeltek a szabadságszerető, alkotmányra érett népek. De büszké lehetnek képviselőjelöltjeink is azon ezernyi választók díszes gyülekezetére, mely őket június 23-án a redout termében közlekedéssel fogadta, föltétlen és teljes bizalmával ruházta fel, megtisztelvén bennök önmagát s a polgári érdemet.

A nagy gyűlés elnöke h. Bánffy Albert és szónoka Tamási Sándor lelkes beszédekben*) fejtegették a deákparti politika üdvös voltját; föltünteték annak maig kivívott fényes eredményeit, de fel egyszer mind azt is, hová vezetne politikai ellenfeleink esetleges diadala; kimutatták mily veszélyt rejt magában azon bal-politika, mely mindent elre állít, s a tulzás sikamlós lejtőjére akarván vinni a hazát, a nemzetet, megrontván azon szilárd alapot, melyet pártunk, Deák Ferencz bölcs vezérlete alatt vetett meg, melyre már is annyit és oly nagy sikerrel építettek hazánk legjobbjai, s a melyen a nemzet jövő boldogságát kintartó munkával bizon elérhetjük, betetőzvé a magyar haza alkotmányos szabadságának, megújult dicsőségének és hatalmának fényes épületét.

A nagygyűlés kebeléből választott küldöttség meghívására azonnal megjelentek körünkben tisztelt képviselőjelöltjeink. A percekig tartott lelkes éljenzés után gróf Péchy Manó mondá el lelkéből fakadó, melyen átgondolt programját. Egész terjedelmében adjuk azt, s a remeknek csak kontárkodnánk, ha azt itt is kivonatossan ismertetnők.

Midőn polgártársai minden oldalról nyilvánuló bizalmát, e legényesebb kitüntetés szívéből megköszönve, a jogegyenlőség elveinek, az 1848-ki dicső törvények szellemében való magasztos fejtegetését hallottuk a magas születési főúr és mégis polgári szelleműtől át meg áthatott hazafi ajkairól, egy nagyszerű gyűlés képe merült fel lelki szemünk előtt.

Az európai Continensen 1789 jelölő azon korszak kezdetét, midőn a Szajna partjain egy

nagy nemzet legjobbjai bonták ki a népszabadság zászlóját.

Olyan férfiak voltak azok, kik az új világ szabadságharcából hozták haza a demokrácia fennkölt eszméit, s ez évben igyekeznék azokat saját nemzetük szívébe csepegtetni.

A francia „assemblée nationale“ 1789. aug. 4-ki ülésében a kiváltságos osztály jeles Noailles, vicomte indítványozta a jogegyenlőség világra szóló magasztos elveinek proclamálását, s a gyűlés egyhangúlag elfogadta azt.

E férfi szellemét véltük megtestesülve látni, a francia nemzetgyűlést magával ragadó ékesszólást véltük hallani, midőn Péchy Manó gróf, a szónok és államférfi, az 1848-ki törvények által életbe léptetett jogegyenlőséget magasztalta, s az osztályok közt addig fennállott különbség megszüntetését értelmezte, hangsúlyozta, kiemelve a polgári elem fontosságát, az iparos-osztály jelentőségét; midőn a szónoklat erejével, de a politikai jellem meggyőződésekkel melegevén is magasra tartá polgártársai életérdekeit, s azok hű szolgálatára a demokrácia államférfi eszélyével, belátásával, tapintatával, a kor színvonalának magaslatán álló felvilágosultság szellemében tehetséget, egész erejét felajánlá; midőn egyenként sorolta elő azon szükséges reformokat, melyeknek keresztülvitelére teljes erejéből, s buzgalommal törekedni kész, s melyek létesítése, kivívása a haza egységének megszilárdulását, a nép minden osztályainak szellemi haladását, anyagi gyarapodását, a felekezeti és osztályok testvéries összemosulását, a kereskedelem, ipar és gazdaság felvirágzását vannak hivatva egészen valószínű, főszűrt fektetve a közművelődésre, a közvagyonosodás eszközeire, tehát a nemzetgazdasági fejlődésre, közhitel, nemzeti bank és az öntevékenységet utján és által.

Szavunkból szökött ő, midőn e fontos kérdéseket jelzé, azok megoldási módját részletezé, s a közszükségeket feltünteté; a tisztalelkű hazafira, az érdemes polgárai emlékeztetett azon szavai, midőn magát a Deákpart hívének valva, felfogadta, hogy a jelen állapot tökéletesbítésére törhetlen buzgalommal fog küzdeni, minden tehetségeivel; polgártársai szívével érzett, elméjével gondolkozott, midőn biztosított arról, hogy osztályon felajánlott bizalmunknak törhetlen hűséggel megfelelni polgári kötelemi legszebbikének fogja tartani — nem fog bizalmunkkal visszaélni soha.

A remek beszéd folytán számtalanszor viharos éljenzés és helyeslés ütött pecsétet azon polgári szent szövetségre, melyet programja alapján a nemes gróffal, a demokrácia e kiváló polgárával Kolozsvár Deákpartja a mai nap kötött, a polgári erények, a közügyek körül szerzett fényes érdemek, s a tapasztalt államférfi képességek férfiára bízván e város, s az ország legfőbb, legbecesebb érdekeinek védelmét, előmozdítását.

Megszűnővén a lelkes éljenzés, Hajós János, első képviselőjelöltünk méltó társa emelt szót. (Szép beszédét közölni fogjuk egész terjedelmében.) A valódi érdem szerénységével érinté múltját bölcsőjétől, élte alkonyáig, melyet e város érdekeinek, majd az ország szolgálatában töltött, miközben bő alkalma volt polgártársai s a haza szükségzeit megismerni. Ékesszólással vázolta pártunk elveit, a 1867-ki alapokon kifejtett üdvös munkásságát; elősorolta az előtte szökött képviselőjelölt által már fölemlített reformokat, kiválóan hangsúlyozván a kereskedelmi érdekek fontosságát, a kezmuipar fontos elhivatását, e két tényező, melyeken városunk jóléte sarkallik, s melyek felvirágzásának életföltételeit képezik; szépen adta elő a mező gazdaság fejlesztésére szükséges intézkedéseket, szóval városunk nemzetgazdasági ujjazulésének képét mutatá fel. Felajánlá az erősek szokása szerint, gyenge, gyarló tehetségét e fontos érdekeknek, s mimondá, hogy ő a polgárság bizalmát nem kereste, nem kéri, annál kevesebb követeli, de ha azt osztályon bizalommal nyújtják elfogadja polgári kötelességérzetből, s annak megfelelően lesz élete legszebb hivatása, annak szentelendi egész erejét, buzgalmát.

Hajós lelkes beszédét is nagy tetszéssel kísérték a választó-polgárok, sokszor megjelénzék velős és tartalomos programját.

A nagy gyűlés azzal végződött, hogy id. Hintz György megköszönte képviselőjelöltjeinknek, hogy bizalmunkat elfogadni hajlandók, s így elvállalják azon — mint Péchy gróf is mondá — legszebb tisztelet, melyet a polgárok bizalma ruház az ő választottaira.

Ámde nem szóval kell nekünk e két jeles hazafi készségét, melylyel specialis érdekeink védelmét s a haza közjölétének biztosítására való törhetlen munkálkodást felfogadnak — megköszönnünk, a szavazó urnáknál tettel mutassuk meg, hogy méltányolni tudjuk a közügyek körül szerzett

bokros érdemeiket; mutassuk meg ott Péchy M. grófnak, hogy az Unió részletes valóstítása körül szerzett nagy érdemeiért hálásak tudunk lenni nemcsak magunk, de az egész országgrész, sőt a nagy haza nevében is; mutassuk meg Hajós J. -nak, hogy felfogjuk, érezzük a becsét azon nemes szolgálatoknak, melylyel ő Kolozsvár és a haza érdekeinek önzetlenül, nagy szorgalommal, kitűnő képességgel, de még kitűnőbb sikerrel áldozott, s oda nyújtván képviselőjelöltjeinknek a polgári érdem koszoruba font szavazatunkat, egy szívvel és egy lélekkel kiáltuk:

éljenek Péchy Manó és Hajós János!!!
ma Kolozsvár deákparti képviselőjelöltjei, holnap már Kolozsvár országos képviselői.

Péchy Manó gróf Kolozsvár deákparti képviselőjelöltjének programmbeszéde

jun. 23-án.

Uram! Tisztelt polgártársaim!

A kolozsvári igen tisztelt választók egy része engem egyik képviselőjelöltjének tűzven ki, ez által oly kitüntetésben részesített, melynél fényesebb és magasabbba magyar ember nem részesülhet.

Fényes ezen kitüntetés reám nézve, mert elvitáztatlan tény, hogy Kolozsvár városa oly politikai kitűnőségekkel rendelkezik, kik nemcsak fényes tehetségek, hanem a helyi viszonyok és érdekek beható ismeretével fogva is szerintem teljesen minősítve vannak arra nézve, hogy Kolozsvár városának érdekeit fényesen képviselhessek. Én ezen fényes kitüntetést nem kerestem, a bizalmat Önök tisztelt polgártársaim nekem önként felajánlották, melyet én hálás szívvel és emelkedett kebelvel fogadtam el, és melynek törhetlen hűséggel megfelelni polgári kötelemim legszebbikének fogom tartani.

Mentől inkább át vagyok hatva ezen fényes kitüntetés által, annál mélyebben érzem, hogy Önök tisztelt felhívása előtt meghajolni és az Önök által nekem felajánlott díszes képviselői jelöltséget elfogadni polgári kötelességemnek kell tartanom, habár nem tagadom, hogy ebbeli elhatározásom több oknál fogva nem csekély küzdelembe kerül.

Midőn tehát Önök megtisztelő felhívásának hódolok, teljes joggal megkívánhatják, hogy politikai hitvallásomat, politikai nézeteimet az ország fontosabb ügyeire és teendőire nézve nyilvánítsam, nekem pedig kötelességemben áll ezen óhajoknak teljes készséggel eleget tenni.

Ez okból jelentem meg Önök melyen tisztelt körében.

Mielőtt azonban ebbeli kötelemem teljesíteném, engedjék meg, hogy mindenek előtt melyen érzett hálámnak nyílt kifejezést adhassak azon megtisztelő bizalomért, melyet irányomban tanúsítani méltóztattak.

Legyen nekem szabad ezen nagybecsű bizalmunknak tiszteletteljes viszonzásul azon ünnepélyes ígéretet nyilvánítanom, hogy képviselőjüknök leendő megválasztásom esetében igyekeznék fogok nehéz feladatokat önzetelen törekvéssel, érdekelküli odaengedéssel és hűséggel megoldani.

Társak meg tisztelt polgártársaim ezen ünnepélyes ígéretemet biztos zálog gyanánt mindaddig, míg azt képviselőjüknök leendő megválasztásom esetében, midőm és alkalman leendő beváltani akkor, a midőn Önöknek ítélőszéke előtt tetteimről számolni kötelességemnek tartandom.

Engedjék meg már most, hogy politikai hitvallásomat nyilváníthassam, és körvonalozhassam nézeteimet mindazon sürgős teendőkre nézve, melyeknek mielőbbi megoldását hazánk érdekei parancsolólag követelik.

Politikai elveim Önök előtt tisztelt polgártársaim, kik tanúi valának 5 évet meghaladó itteni nehéz hivatalos működésemmek, nem ösmertelenek; ezen idő alatt alkalmuk volt hivatalos működésem és intézkedéseimet megbírálni, de nekem is szerencsém van Önöket esmerem Erdélynek és különösen Kolozsvár városának égető szükségét és életbevágó érdekeit.

Mint hogy pedig erős meggyőződés az, hogy a Deák-párt, valamint egyrészt államiságunk politikai és parlamentáris nagy horderejű regenerációjának biztos alapját megvetette, és országunk fényét, hatalmát és önrendelkezési jogát fényes sikerrel kivívta, ugy másrészt a Deák-pártot tartom kiválólag hivatva a már megszerzett fényes vívmányok szilárdítása és állandó biztosítása végett: ez oknál fogva magamat határozottan a Deák-párt egyik hívének vallom. E párthoz engemet nem dicsvágy, nem önérekl, hanem csak azon szilárd meggyőződés esatol, hogy ezen párt, valamint egyrészt nem osztja a tulzásokat, melyek a jó ügynek rendesen nem a legjobb szolgálatot szokták tenni, ugy másrészt rendíthetetlen alkotmányos érzületének öntudatában, a körülmevőkkel és az elvitáztatlan tényekkel, hazánk jól felfogott érdekeiben, hazafias komolysággal megalkudni elég bátorsággal és ildommal bír.

En még zsenge koromban az alkotmányosságban, honszeretben és a törvények iránti tisztelben nevel-

tetvén, ezen elvektől soha meg nem vártam, és bízom Istenemben, hogy azoktól most, midőn élttem aequatort már utóltértem, eltérni annál kevesebb fogok; ezen elvek vezéreltek hoszas és rögs politikai és hivatalos pályámon, mely pályámtól csak akkor búcsúztam el, midőn a nem magyar kormányok törvénytelen és alkotmányellenes rendszerökkel Szent-István korónájának fényes birodalmát egy silány geográfiai fogalomra válték lealacsonyíthatni. Ezt koránt sem hozom fel érdemeim gyanánt, mert a haza szent szeretete épen oly magasztos kötelesség, mint a melyen főbenjáró bűn a honárulás.

Együtt személyemről szólni szükségesnek tartotam, és minthogy születésemmel fogva történetesen azon osztályhoz tartozom, melyet aristocratus osztálynak szokás nevezni: határozottan és ünnepélyesen kijelentem, hogy én az 1848-ik évben alkotott alkotmányos alapon fennálló sarkolatos törvények következtében hazámban szabadalmazott osztályokat nem ismerem, és hogy a democratus alapon fennálló országos intézményeinket hozánk és a nép érdekében legüdvösebbeknek és legigazságosabbaknak tartom.

Az 1848-iki törvények az egyenjogúság élvezetétől nemcsak senkit meg nem fosztottak, sőt annak élvezetét az összes nép számára biztosították, ha tehát az aristocrata, legyen az születési, észbeli vagy vagyoni, polgártársai felett magának az államban szabadalmazott állást nem követel, a mint ezt törvényeink értelmében többé nem is követelheti, sőt ha az illeten igényekkel és aspiratíkkal, egyszerűmikorra szakítani tud is, komolyan akar is, akkor egy ilyen aristocratiának állami közreműködése akár a törvényhozás, akár a társadalmi, akár a vállalkozási egyletek terén, az államra nézve csak is hasznót eredményezhet, mert egy democratus intézmény államban, mint milyen a miénk, az aristocrata csakis olyan elveket vallhat és támogathat, melyeknek alapján még a legszegényebb földmives, vagy iparos, ha esze, képzettsége és tudománya van, az államban épen oly fontos politikai jogokat gyakorolhat, és épen oly fontos politikai állást foglalhat el, mint a leg hatalmasabb aristocrata, ki ily tulajdonokat nem nélkülöz. Egy democratus intézmény országban tehát az aristocratiának a néppel és viszont a népnek az aristocratiával kell szövetkezni, mert csakis az állam összes tényezőinek tömörülése képezhet egy oly erős phallanxot, mely a democratus intézmények fejlődését az ország állam javára biztosítani képes.

Azt hiszem, hogy ezen irányban — hála felvilágosított korunk magasan lobogó szövetekének — alig létezik az országban komolyabb párt és nézetkülönbség.

A politikai pártok leginkább elágaznak a kiegyezkedési közös alapra nézve.

En nyíltan bevallom, miszerint én a kiegyezkedési közös alapot valom politikai kiindulásom főszempontjának, és ha mélyebben vizsgáljuk a dolgot, igen is megnyugtató érezhetjük magunkat mi, kik ezen álláspontot hazánk érdekében védelmezzük és védelmeztük.

Tudom én azt, hogy a politikában nem mindig kivihető az, a mi legfőbb érdekeinknek vagy legkivánatosabbnak látszik lenni; de azért mivel a legjobbnak vélt intézmény még egyelőre ki nem vihető, sem az óvatosság, sem a valódi hazafiaság nem gördítet akadályokat olyan intézmények ellen, melyek a fennforgó viszonyoknál fogva egyedül kivihetők, és melyeknek alapján a fokonykenti tagas állami kifejlődés lehetővé tétetik.

Tudom én azt, hogy ezen politikai axiómát többen nem osztják és épen azért többen ellenzik ezen közös alapot, melyen Magyarország kiegyezett; de mellőzve azt, hogy politikai elleneink ezen kiegyezkedési módokat a fennforgó viszonyok között jobbat javallani maguk sem tudtak, feledek, vagy tudni nem akarják, hogy ha ezen alap Magyarország többsége által el nem fogadtatik, alig lettünk volna képesek bel- és külügyeinkre oly fontos befolyást gyakorolni, mint a melyet most már hála az Égnek, tényleg gyakorolunk.

Az, a mit ma birunk, az bevégzett és elvitáztatlan tény, de valjon nem kockáztattunk volna-e mindent, ha a kiegyezkedési közös alapot el nem fogadva, a merév passivitás terén maradtunk volna? valjon ez esetben nem épen Magyarország ellenségeinek sikerülhetett volna ugyanazon befolyást kivívni és ugyanazon állást elfoglalni, melyet mi gyakorlunk ma, melyet mi foglalunk el ma? valjon képesek lettünk volna a passivitás terén Magyarország ellenségeinek befolyását ellensúlyozni, azon befolyást, mely valószínűleg saját államiságunk rovására nehezdedett volna.

Ezek uraim mind olyan problematicus komoly kérdések, melyeknek kényes és criticus jellegét egy komolyan gondolkodó államférfi vagy honpolgár sem fogja kétségbe vonni.

Tagadni nem lehet, hogy valamint egész Európában, ugy nálunk is minden életbe vágó politikai actionnak feltétlen sikere rendesen attól függ, hogy a bizalmat és a politikai hitet mily mérvben tudjuk és értjük magunk irányában érvényesíteni, — ezen bizalmat, ezen politikai hitet az ország számára megszerezni a Deákpartnak és a kormányának egyik legéletbevágó magasabb politikája volt, — de valjon megszerezhetette volna-e a kormány Ma-

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr.

s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11. sz.) Oppeli Alajosnál (Wollüle 22. sz.) Rudolf Mosse of Zeitungs-Agen (Stadt-Seilstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.

Nyitási cikkek: sorá után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előzetesek a hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

*) Ezt is közölni fogjuk.

Szerk.

gyarország számára ezen bizalmat és politikai hitelt, főleg szembe azon tényezőkkel melyekkel bennünket a pragmatica sanctio egybefűzött, ha t. i. Magyarország többsége a kiegyezésről mint sem akarva hallani, mindig csakis kizárólag saját kedvencz rögeszméjét akarta volna érvényesíteni, mit sem törődve azzal, vajlon ezen politikája által a birodalom másik felében nem idéz-e elő oly viszályokat és oly rázkódtatásokat, melyek saját állami létünket és azzal kapcsolatos állami kifejlődésünket veszélyeztetették volna.

Kérdem: hogy egy kétes kimeneteli pörben még a magán perlekedő fél is oly óvatos szokott lenni, hogy ellenperesével inkább jószerivel kiegyezik, semhogy vagyont kockázra tegye, vajlon nem sokkal helyesebb politikát követ-e az állam, hogy eszélyes kiegyezkedés által államiségát a netaláni bukástól megmenti, — egy magán perlekedő, ha vagyontól könnyelműen elveszti, legfeljebb csak magát vagy néhány családot semmisíthet meg, de ha egy állam tenne nagy, milliókból álló családokat s velők egy virágzásnak indult országot tenne tökére, már pedig egy ilyen veszélyes experimentatiót, egy ily menthetetlen könnyelmű a banquet egy felelős kormány és az öt pártoló parlamentaris többség soha sem javallhat, annál kevésbé kezdeményezhet.

Mondjanak politikai elleneink a kiegyezkedési közös alap ellen bár mit is, népszerűtlenség azt kényök kedvök szerint, annyit azonban el nem vitázhatnak, hogy Magyarország európai befolyása oly határozott mérvű, mint jelenleg, soha, de soha sem volt, mert elvitázhatlan tény, hogy a kiegyezkedés által Magyarországnak önrendelkezési joga oly mérvben szereztetett meg, mint a minővel 3 század óta tényleg soha sem birt. Ezen tényt bizonyára senki sem fogja egyedül a véletlennek vagy a vak szerencsének tulajdoníthatni, de igen is az ország bel ereje illdomos és fokokénti kifejlésének s azon tapintatos politikának, melyet a Deákpárt által támogatott kormány nem csak folytonos erélyességgel követett, hanem annak nyomtatékat és érvényt adni tudott és akart is.

Ezen politikáuk köszönhetjük Magyarországhoz hatalmi állását, melyet csak úgy könnyű szerrel úgy sem lehetett decretálni, ennek köszönhetjük, hogy a gravaminális meddő tért elhagyhattuk, és hogy a reformok terén az országnak fejlődését előmozdithatjuk, mert erős hitem az, hogy a kiegyezkedés nélkül korszerű reformokat életbe léptetni képesek nem létünk volna, ezen politikának köszönhetjük, hogy a magyar-osztrák birodalom külügyeit egy oly törzsgyökerez, kitűnő jellemű és fényes tehetségű magyar államférfi vezeti, kinek Magyarország politikai és parlamentaris regeneratiója körül szerzett bókros érdemeit a történelem fogja csak kellő mérvben igazolni és halhatatlanná tenni, azon történelem, mely a kisorszerű pártuság és személyes érdekek felett szokott állani.

Ezen politikának köszönhetjük, hogy képviselve vagyunk a legtávolabb tengereken is, hogy saját felelős nemzeti kormányunkkal bírnok, hogy saját parlamentünk által rendelkezhetünk saját országos ügyeink felett, ennek köszönhetjük, hogy békés kifejlődésünk és európai tekintélyünk az egy közös védelmi kötelezettség által védve és biztosítva van.

A kiegyezkedési politikának köszönhetjük, hogy honvédségünk magyar vezényletében, szervezésében és szellemében egy nemzeti hadcsapat magvát képezi, ezen kiegyezkedésnek köszönhetjük, hogy az ország területi épsége helyre van állítva, hogy az unio tény, hogy Horvát és Szlavon országok ismét kiegészítő részei Szent-István koronájának, hogy a határvidéki polgarosítás és visszakebelezése részben ténynye vált, részben folyamatban van, és hogy Fiume visszacsatolása által Magyarország újból az Adriáig terjesztheti ki határait.

Ezen politikai kiegyezésnek köszönjük belreformjaink hosszú sorát, az ország lakosai egyenlők a törvény előtt, a közoktatási törvény megvetette a népevelés alapját, az általános védkötelezettség a közigazságnak tett eleget, az igazság és méltányosság alapján alkotott nemzetiségi törvény a nemzetiségi kérdést nagyobb részben megoldotta, megadta ezen törvény mindazt, mit az ország egységének és diplomatiai nemzeti jellegének veszélyeztetése nélkül megadhatott. Az ipar-ügy a meghozott új ipar-törvény által tetemes lendületet és biztosítást nyert; az önkormányzati közigazgatás megtisztítva salakjától bele lett illesztve a parlamentaris rendszer szerkezetébe; törvénykezésünk hiányain ideiglenesen segítve van, a bíróságok új szervezése garantált nyújt, hogy az eddigi elhíresült türehtelen állapotok helyébe gyors és részrehajlatlan igazságszolgáltatás lép, — anyagi fejlődésünk óriási lendületet nyert, a nemzeti tőke általános gyarapulásnak örvend, vasuti forgalmi hálózatunk, mely felelős kormányunk megalakulásaakor alig 300 mérföldet tett, most már közel 1000 mérföldön terem forgalmat, ipart és kereskedést, — és hogy többeket ne említek, ezen politikának köszönjük egy központi önálló magyar nemzeti Bank kérdésének közel kilátásba helyezett megoldását, mindezek a kiegyezkedés által utóltér ténynye vált és általam csak a fővonásokban körvonalozott vívmányok és eredmények, melyeket elvitázni nem lehet.

Legyen nekem szabad ezen oly sokszor méltatlanul megítámodott kiegyezési közös alap védelmére egy az életből merített példát felhoznom.

Vajlon nem helyesen cselekednék-e egy terjedelmes birtoknak tulajdonosa, ha egy szomszédos és határos birtoknak tulajdonosával mint ellenperesével oly feltétel alatt egyeznék ki, hogy birtokukat mindketten háborítatlanul és örök időkre birhassák, és azokat belátásuk szerint rendezhessék és szabályozhassák, azonban oly kikötéssel, hogy bizonyos közös gátok fenntartása, bizonyos határszancok jó karban tartása, bizonyos közös lecsapolások eszközzése, nemkülönben közös mezei és erdei rendőrök fizetése végett megkivántató közös költségekhez mind a két szomszédos tulajdonos birtok-aránnyal járulni

köteles legyen; és vajlon ilyen kiegyezkedés nem lenne-e sokkal előnyösebb az örökösökre nézve, mint annak megtagadása, mely esetben az egyik birtokos pör útján valószínűleg az egész birtokot elveszithetné és az örökösait kénytelenítették üres kézzel, üres zsebbel vándorbotjukra támaszkodva kedvelt tűzhelyeiket egy jobb remény fejében odahagyni.

Megtörténhetnék ugyan, ha az idő szerinti birtokos ellenperesével kiegyezkednék és annak következtében összes birtokát örökösai számára megmentené, hogy ezen kiegyezkedését talán épen maguk az örökösök egy része és pedig az emberi természetben rejlő, hogy magamat lehetőleggyöngédebben fejezzem ki, gyarlóságoknál fogva rosszszallának, nem tarthatván már természetesen attól, hogy örökségüket elveszithetik. De azért valószínűleg az örökösök ezen része volna az első, mely örökségének tényleges átvétele esetében a közös költségeknek szükséges fedezését nem csak maga sem tagadná meg, sőt azt részéről jövőre még biztosítaná is azon egyszerű okból, nehogy örökölt birtokát valahogy veszélyeztesse.

A mi tehát áll ezen példaképen felhozott magánviszonyokra nézve, annak állani kell az ország viszonyaira nézve is, a mi áll a magán örökösökre, az áll a politikai örökösökre nézve is.

Parlamentaris országban valamint a többségnek úgy a kisebbségnek is megvan a maga szerepe és külön álláspontja. A kisebbség inkább kockáztathat oly fellegző elveket és nézeteket, melyeknek ez idő szerint valószínűsítéséhez rendezsen magának sincsen alapos és komoly reménye, teheti pedig ezt azért, mert nem felelős, mert a népszerűségnek megszerzése, fenntartása és biztosítása kedvéért sokkal többet kockáztathat, mint a mennyit egy minden tetteért felelős és felelős kormány és az öt pártoló többségnek kockáztatni lehet; de ebből még nem következik, mivel a közös célhoz t. i. a hazá jölétének biztosításához vezető módokatok iránt a pártok között eltérő nézetek és gyakran hibás felfogások és éles eltérések merülnek fel, hogy e miatt a pártok egymást folytonosan gyanúsítsák, kiméletlenül rágalmazzák és egymás ellen a legelkeseredettebb testvér-harcot vívjának, én legalább részéről minden pártunk meggyőződését tiszteltem, sőt azt kellőleg méltányolni is tudom, de ugyan ezt joggal követelem politikai elleneimről pártom és magam nevében is hanc veniam petimus damusque vicissim.

A korszerű és Magyarország érdekében megoldandó reform kérdésekre nézve kijelentem, miszerint részéről nem elégszem meg azzal, hogy mivel mostani helyzetünk az elmúlt rosznál hasonlíthatatlanul jobb és kedvezőbb, tehát álljuk meg, vagy tegyünk keveset; mert a ki nem halad elmarad, én pedig elmaradni nemcsak nem akarok sőt erélyesen közre akarok működni, hogy a tökéletesedés fokát a lehetőség és minél előbb megközelíthessük; részéről a reform kérdések megoldásánál nem azt tartom kizárólag mérvadónak, hogy mi történt, vagy miképpen történt ez vagy amaz a külföldön, én a reform kérdéseknél megoldásánál legnagyobb súlyt fektetek Magyarországhoz népeinek geniussára, mert ha a reformoknál nem a nemzet geniussát, szokásait és sajátosságait viszonyait vesszük kiindulási szempontul és mindezen tényezőket tekintetbe venni nem kívánjuk, ez esetben meglehet ugyan, hogy az ily reformok a külföldnek legremekbebb másolatai művei lehetnének, azonban hazánkban és a nép szívében soha sem volnának oly rokonszenvesek és oly kedveltek, hogy azoknak állandó meghonosítására bizton számítani lehetne, ha tehát a reformokat számunkra hasznosítani óhajtjuk, kell, hogy azok Magyarország életéből merítsenek, kell, hogy tekintettel legyünk azon sajátosság viszonyokra, melyek között mi élünk, kell, hogy a reformokat aképp léptessük életbe, amint azt saját organizmusunk követeli, mert az orvosok is egészen más-képen orvosolják Europa déli részeiben sinlődő — egészen más-képpen az északi zord éghajlat alatt szenvedő betegeteket, sőt még ugyan azon egy ország vidékei is különböző tekinteteket igényelnek, vegyük p. o. Magyarországnak Erdély részeit.

Erdélyt a testvér Magyarhon főleg anyagi tekintetben messze túl haladta, a testvér magyar hazának tehát érdekében áll még áldozatokat sem kimélni, hogy az erdélyi részeket magához párhuzamos vonalba hozhassa, mert a testvér Magyarhon magában is erős, vagyonos állam ugyan, de hatalmas és tekintélyes csakis akkor lehet, ha Erdéllyel egyesülve és egybeforva marad, Erdély tehát soha sem tarthat Irland sorsától, sőt nem is volna tanácsos, hogy Erdély akár szellemi, akár anyagi tekintetben arra a fokra ne jusson melyre a testvér Magyarhon jutni hivatva van, mivel az unio csak is úgy és akkor daczolhatna a romboló viharokkal — jöjjenek azok felülről, alulról vagy külfelől, ha az unio által Magyarország összes kiegészítő alkatrészeinek jóléte, hatalma és befolyása neveltetik, erősbedik és progresszív mérvben fokoztatik és gyarapíttatik, — magok a nemzetiségek is még inkább azon meggyőződésre fogának jutni, hogy számukra nincsen széles e világban jobb — nincsen biztosabb, — nincsen szebb földrész, mint a melyet egymással testvériséggel szeretettel és érdekeink kölcsönös méltánylatával megosztottunk, — mely esetben még inkább felhagynának minden oly elméleti aspirációkkal, melyek nekik jól felfogott érdekeikre nézve soha sem volnának képesek oly garantákat nyújtani, mint a milyeneket nekik nyújtani mi képesek volnánk.

Mind-ezekből látni fogják tisztelt Polgártársaim, hogy én a Deákpárt elveit és politikáját pártolni, támogatni és istápolni teljesen feljogosítva érezhetem magamat mert megvagyok győződve, hogy a Deákpárt érdekei Erdély érdekeivel is azonosak.

Ki kell azonban jelentenem, hogy magamnak szabad kezem igyekszem fenntartani mindazon speciális erdélyi és kolozsvári kérdésekre és érdekekre nézve, melyek som országos érdekekkel, sem a kiegyezkedési kö-

zös alappal ellentétbe nincsenek, mivel képviselőjünknek leendő megválasztásom esetében feladatomnak egy részét csakis akkor vélném megoldhatni, hogy ha Erdélynek és Kolozsvárnak illetően specialis érdekeit, tekintve sajátosság és traditionalis viszonyaira, lelkem és tehetségem minden erejével pártolni és érvényesíteni kötelemnek ösmérendem. —

Nem akarom már egy is kelleténél hosszabbra terjedt beszédemet mindazon speciális erdélyi érdekek elősorolásával hosszabbítani, melyeknek megoldását az ország érdekei parancsolólag követelték.

Engedjék meg azonban, hogy röviden körvonalozhassam azon főbb érdekeket, melyeknek mielőbbi érvényesítését Erdélyre nézve már elődázhatatlannak tartom.

Szükségesnek vélem, hogy a különböző vallások hitágazatainak tiszteletben tartása mellett, minden törvényes vallásnak szabadsága és függetlensége mely Erdélyben jelenleg is kegyeletben tartatik, — nem különben, hogy minden vallás autonómiájának egyaránt biztosítása pozitív törvények által megörökíttessék.

Főtörékvésemnek tartanám a különböző nemzetiségek mindazon jogos és méltányos érdekeinek biztosítását megörökíteni, melyek az állam egységét és a magyar állam nemzeti és diplomaciai jellegét nem veszélyeztetik.

Továbbá Erdélynek égető szüksége van egy állandó országos hitelintézetre, hogy annak segélyével az anyagi téren pótolhassa részint százados mulasztásait, részint hogy helyre üthesse azon óriási veszteségeit, melyeket az 1848. év után bekövetkezett keserves emléktű rombolások okoztak.

Ezen elvből indulva ki, törekvésem lenne oda működni, hogy egy független, önálló magyar nemzeti központi bank mielőbb létrejöhessen, hogy ennek beállítai fiók-baukoi is mielőbb felállíttassanak, mi által valamint országos egy egyes vállalkozóknak, földbirtokosoknak, földműveseknek, városoknak, községeknek és iparosoknak mód és alkalom nyíltatnék oleső kamatok mellett oly hasznos beruházásokat tethetni, melyeknek hasznosítása által az erdélyi részek vagyonosodása, kereskedése, jóléte, díszé és fénye oly hatalmas lendületet nyerhessen, mint a melyet az erdélyi részek oly sok nélkülözések után méltán igényelhetnek.

Főtörékvésem lenne a vasuti hálózatnak és közutaknak mielőbbi befejezését, úgy az erdélyi folyók szabályozásának mielőbbi foganatosítását teljes erővel előmozdítani, hogy ez által az ipar és kereskedés százados pangásaiak bilincseiből felszabadulva azon magaslatra vergődhessek, melyet Erdély méltán követelhet. Szóval, a törvényhozásnak behatárolg kell gondoskodni, hogy Erdély legerélyesebb kincseit, melyek nagy része még a föld gyomrába kiaknázatlanul hevernek, mielőbb kellőleg értékesíthesse.

Az iparosok jólétét, sorsát és jövőjét biztosítani szintén különös gondjaim közé sorolnám, mert az iparosok képezik az ország leghasznosabb és legmunkásabb osztályát, ők képezik az ország eleven tőkéjét, ezek képezik az ország aranybányait, ezek képezik azon országos nagy méhecsoportot, mely fáradszallan szorgalma által az ország minden rétegeit és annak minden lakosait hasznos és nélkülözhetetlen készletekkel ellátja, méltányosnak és igazságosnak tartom tehát, hogy az iparosok jóléte, sorsa és jövője biztosíttassék. Ez képezne törekvésem egyik legfontosabb ágát.

Nem különben fő gondom lenne, hogy az urbéri kárpótlások, melyek már egy is befejezésük végső stadiumba jutottak mielőbb véglegesen és méltányosan befejeztessenek;

ugy szintén, hogy a telekkönyvezések, melyek az országos hitel alapját képezik még áldozatokkal is mielőbb végrehajltassanak.

Az urbéri viszonyokból leendő mielőbbi végleges kibontakozást mint az okszerű gazdaszat egyik leghatalmasabb emelvényét a méltányosság alapján elősegélleni, törekvésemnek legfontosabb ágát képezné, azt pedig, hogy az e részben hozandó törvények mielőbb végrehajltassanak az által vélném leggyorsabban elérhetőnek. ha a királyi bíróságok személyi létszáma elegendő, és oly alkalmas segédhivatalnokokkal szaporíttatnék, kik a munkát minden irányban meggyőzni és legyőzni képesek volnának.

A bányászati ügynek egész terjedelmében leendő rendszeres megoldását és törvényhozási végleges elintézését, a kereskedés és közgazdaszat jól felfogott érdekében szintén égető kérdésnek tartanám.

Ily kérdésnek tekinteném egy czélszerű és minden igazságos és méltányos igényeknek megfelelő erdei és mezei rendőrségi törvénynek mielőbbi alkotását, mert Erdély kincseinek nagy részét erdei képezik, melyek részint hiányos kezelések, részint egy czélszerű erdei törvény nem léte miatt már eddigelő is tetemes pusztításokat szenvedtek.

Egyik égető kérdésnek tartom azt is, hogy az adó-reform egy igazságos és méltányos elvek szerint alkotandó törvény által mielőbb és akképen szabályoztassék, hogy az ország összes lakosai arányosan és igazságosan legyenek megadóztatva.

Ilyen égető kérdésnek tartom, hogy az országba szállásoló katonaság állami lakatanyákba helyeztessék el és a katonatiszti szállásokról az állam gondoskodjék, mert a közös teherviselés minden művelt országban szarkalatos törvény, az, nálunk is az, mely törvény azonban csak is akkor fog egész terjedelmében az életbe átmenni, hogy ha ezen elszállásolási terheket nem csak egyedül egyes városok és községek polgárai, hanem az állam összes népei arányos mérvben fogják hordozni.

Törékvésem egyik főtárgyát képezné a népevelésnek mentől nagyobb mérvbeni terjesztését előmozdítani és oda törekedni, hogy a népoktatás a nép geniussá-

nak és műveltségi fokozatának mielőbb gyakorlatilag megfelelhessen.

Végre egyik főtörékvésem volna a kolozsvári egyetem felvirágzását és minden flilérkedés nélküli gyarapítását előmozdítani és oda törekedni, hogy a kolozsvári egyetem a kör kívánalmainak és a cultura magaslatának színvonalára mielőbb felemelkedhessék.

Ime, tisztelt polgártársaim, feltártam önök előtt nézeteimet, ünnepélyesen bevallottam elveimet és politikai hitvallásomat, körvonaloztam a fontosabb teendők hosszú sorát, elmondtam nézeteimet a reformokra nézve, biztosítottam önöket legjobb akaratomról és szándékomról, melyet önök érdeke szerint beruházni kötelességem, hű érzetében teljes odaengedéssel kész volnék.

Önöktől függ már most, tisztelt polgártársaim, nyilvánítani, egyetértene-e elveimmel és nézeteimmel, osztják-e politikai hitvallásomat és vajlon elég lelkesedést, jó szándékot és jó akaratot vélnék, hisznek és reménylenek-e bennem feltalálhatni arra való nézve, hogy érdekeiket, jogaikat és igényeiket kellőleg képviselni képes leszek-e?

Ha igen: szerencsémnek, sőt polgári kötelemnek tartom a képviselőjelöltséget elvállalni, — ha nem: szívem mélyéből fogok örvendeni, ha nálamnál jobbnak adhatok helyet, mert előttem a személyes érdekek soha számba nem vehetők és csak is a közérdek minden.

Fogadják hálás köszönetemet felette nagybecsű bizalmukért, melylyel engemet megajándékozni méltóztattak, és legyenek teljesen meggyőződve, hogy bizalmukkal a szó legnemesebb értelmében élni igen, de visszaélni soha sem fognék. Fogadják hálámat azon kitartó türelmökért és figyelmökért, melyben terjedelmes beszédemet részesíteni méltóztattak.

Méltassanak továbbra nagybecsű bizalmukra és szíves barátságukra, melyet számomra azon buzgó óhajom kíséretében kérek ki, miszerint a menynei gondviselés önöket, tisztelt polgártársaim, hazánk közhasznára és az unio szilárdítására, Kolozsvár városa jólétének előmozdításra és szeretett családjaik boldogítása végett számos éveken keresztül boldog megelégedésben éltesse!!! Éljenek!!!

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Prága. A Deák-párt győzelmét a csehek nagy veszteségként gyászolják, azzal hibáztatják a magyar ellenzéket, miért nem kötött szoros szövetséget a lajthántuli oppositival.

Zágráb. Prica lesz az országgyűlés elnöke. Lónyay gróf és Szilávy minisztereket jun. 24-re ide vártak.

Salamon Ferencz programja

Tordamegye alsókerületének választóhoz!

(Folytatás.)

Jelen voltam még mint ifjú azon szép tavaszi napon, mikor a tisztes régiségű ó-tordai templomban, mely zordon külsejével is a nemzeti fejedelmek gyakran viharos, de sokszor verőfényes napjaira emlékeztetett, oly lelkesülten kimondott az „unio”. Mi ifjak is, kik a hazaszeretet lelkesült buzditása mellett nőttünk fel, alig hitünk szemünknek, fülünknek, hogy a magyarság ezen költőinek ábrándja, az unio teljesült! S fájdalom, nem is volt az még teljes valóság. Véres háboru és sok évi elnyomatás árán lett az most teljes valóság.

Azonban, mint jól tudják a t. polgártársak, a baloldal, a helyett, hogy ezen alkotmány védelme alatti önmunkásság érdekében csak egy jó szót ejtne, azt akarja elhíttetni, hogy ez alkotmány nem teljes, hogy régi szabadságunk egy részét eladta Deák, hogy a felelős kormány és parlamentarismus mellett is nincs nálunk valódi alkotmány, s azért más sürgős teendő nincs, mint egész országos ostromot intézni az alkotmány kivívására, de szerintünk a meglevőnek is könnyelmű kockáztatására. Előadtam, hogy mily nagy mértékben kivívtuk már alkotmányosságunkat.

És miután, uraim, elértük azt, a mi egyszer csak ábrándunk volt, a miért annyit kellett küzdenünk és szenvednünk, most már oly kevésre becsüljük-e, hogy ismét kockáztassuk? Vagy a magyar azon don quixotti komédiára van-e hivatva, hogy mikor már meg van is az alkotmánya, még mindig az alkotmányért küzdjön, s ha nem találja sehol annak ellenségét, csupa harczi kedvből magyar a magyar ellen rohanjon egész dühvel? Vagy mint az a huszár, ki a csata bevégeződése után is folyvást hadonázott kardjával, a pusztá levegőt szabdaljuk?

Ha nem becsüljük meg eléggé azt, a mit kivívtunk, hanem gyorsan nyakra-főre többet-többet akarunk hódítani, akkor az időt és erőt nem oda fordítjuk, a hová kellene; nem huzhatjuk hasznát annak, a mi már kezünkben van.

A baloldal azon emberekhez hasonlít, kiknek mind az kell, a mi nincs, s egyáltalában nem kell, a mi van. S nem mondhatjuk, — fájdalom! — hogy ez ne volna némileg magyar jellemvonás, bár csupán kinövése és hibája a régi szegényebb nemesebnek. Ki ne ismert volna az ősiség korában oly nemes embert, ki parlagon hagyta meglevő, effectiv birtokát, s azt a figyelmet s azt a pénzt, a mit ebbe igen nagy haszonnal fektethet vala, egészen perlekedésre fordította, perlekedésre egy osztatlan darab föld miatt. Nem világos-e, hogy itt mellékes kérdés, vajjon mennyiben volt igazságos, mennyiben nem a felperes jogzime, hanem miután az alperes nem volt hajlandó ezen pontra nézve engedni, mily impracti-

kus, sőt tönkre jutáshoz vezető gazdálkodást követelt az illető, mi mellett csak épen az ügyvéd hízott meg.

Vigyázatok, polgártársak ügyvédekre, a baloldali kolompokosokra! Nektek, még ha végleg a pert megnyertétek sem lenne semmi hasznotok. A perköltség százszorosan meg találna haladni a nyereségy értékét! Mindenbe, még tán leveisébe is belekevervén a telivér baloldali kortes a közös ügyeket, arra biztatja a népet, hogy fel ne használja az alkalmat belügyei célirányos rendezésére, hanem a prókátor vezéreket segítse hűségük kielégítésére.

És az alkotmányért való lelki nyugtalanság maga is kár. Lelki baj az, uraim! Bár csak képzelt betegség ugyan, de egyetemenyű a valódi betegséggel. Századokon át az alkotmányért küzdtek. Megvan. Elértétek. Senki sem háborgat birtokotokban. S mégis jajgattok! Hisztek az oly lelkiismeretlen charlatán orvosnak, ki eljön hozzátok s azt mondja nektek: „Kedves tordai polgártárs, hiszen te irtóztató vértünyben szenvedsz, hiszen te sápadt vagy, mint a halál, ne hazudjál nekem, hogy jó étvágyad van, látom a szemedből, hogy gyomornedveid fölbonlálnak indultak; hiszen kedves hazámia, te sárgalásban, vagy legalább is honvágyban szenvedsz! Nem csoda, a magyar már nem találja honját a hazában! Mi vagy te egyéb, mint emigrans saját szülőföldeden? De hiszen ismerem én a bajt. Van ellene bűvös szerem, majd segíték rajtad — esküszöm!” Kilencz szónoklat s mindenikben kilencz hazaárulási vád kilencz minister ellen segíteni fog a bajon!

És ti közületek sokan hitelt adnak az ily doctoroknak. Hiában mondja egy önzetlenebb és józanabb orvos: „Keljen fel, barátom uram, nincs magának semmi baja! Menjen ki a mezőre, fogja meg a kapa nyelét, egyék igyék, a mit tetszik, senki sem tiltja, s lásson dolgai után. A hasznos és gyümölcsöző közügyek, társadalmi és magán munkásság mellett annyira hizhatik, a mennyire akarja s a természet engedi.

Igen, tisztelt polgártársak, ha a magyart az alkotmányért való küzdelem jellemezte eddig, ezután más kiváló jellemvonásokban is tűndöklölnie kell.

Korántsem azt modom, hogy alkotmányunkra figyelmet ne fordítsunk, sem azt, hogy azt inkább gyengítsük, mint erősítsük! Ezen palladiumunkatszentül kell védnünk ha megtámadják. S különösen a parlament tekintélyét a mindenhatóság magas ideáljához, emberi erőhöz mérve kell minél jobban fölemelnünk.

Az angol kétségtől nem találja institutiót egészen kielégítőnek és tökéleteseknek. Nincs nemzet e világban, mely annyi szigorral, oly élesen, s néha kegyetlen csutondaróssággal bírálná önmagát és állapotait. De azért nincs nemzet a világban, mely jobban felhasználná és élvezné mindazt, a mit constitutiója védelme alatt lehet. Egy-ny, társadalmi, industrialis téren keresi boldogulását. Valamint házi körében, ugy az aristocrata, mint a polgár és bérlő egyedül ismeri ama nemzet a valódi kényelmet, a comfortot, egy alkotmányos viszonyban, is a politikai comfort sehol sem oly nagy a világban. Látja és nem titkolja a hiányokat, sőt keményen bírálja is. De ez nem elégtelenséget szul nála, hanem azon hidegvérű férfias elhatározást: jól van, segítségünk hát rajta, nem egyszerre, nem nyakra-főre, a mi igen költséges, s talán az elhamarkodás miatt félszeg is volna, hanem tehetségünkhez, az időhöz és alkalomhoz képest.

Igen, uraim, a világnak ezen egyik leghatalmasabb, leggazdagabb, kétségkívül legcivilizáltabb nemzete soha semmit sem kockáztat politikai belső átalakulásai-ban, s épen azért mindaz, a mi régi jó, megmarad, s a mellett nyugodt, de folytonos léptekben új meg új vívmányokat hódít maga részére. S vannak ezen kitünően szabad nemzetnél oly sarkalatos pontjai az alkotmány-nak, melyeket senki sem festezget, s ilyenek épen az államjogiak. A parlament mindenható ott, de az alapokat nem támadja meg, hogy legyen mire építeni lassankint és folyvást.

És mi sokkal kisebb, szegényebb, hátrább álló, különösen pedig sokkal ujonczabb, a politikai gyakorlat terén (kivált a baloldalon még nem is próbált) nép, mi, kiknek az idő százszorta inkább pénz, mint a nagy veszteségeket is könnyen helyreütő angolnak, mi vagyunk azok a vitéz legények, azon nagy urak, azon potentátok, kiknek egy alkotmányfelforgatással több vagy kevesebb tökéletesen mindegy?

De az alkotmányos agitatio, kapcsolatban a közös ügyek ellen folytatott direct és indirect támadásokkal, ha nagy hullámmat vet a magyarságban, a nemzetiségek közti surlódásokra is vezet a legegyszerűbb uton.

Bizonyára én vagyok legkevésbé az, ki bármely nemzetiségnek, mint ilyennek ellensége volnék. Sőt jól ismervén az erdélyi oláhságot, sok szép tulajdont is tudok benne hibái mellett. De ismerem ezen hibáit, melyek főbbike, s a többinek szülője a nagy tömegnél a tanulatlanság, az értelmi fejlődésnek aránylag alacsony foka.

Ily népek, mint fentebb mondtam, a magyarság békés előmenetele példáján haladának mind a civilizatio, mind a sziv szerint való teljes kibékülés felé.

De a politikai elégtelenség szítása épen az ellenkező irányra és épen az ellenkező eredményre vezet. Hiában nyújtja kezét most felénk a magyar baloldal. Nemesak nem hisznek neki, hanem még meg is vetik. S a mi a legrosszabb a dologban, a megindult mozgalom nem oly medret fog ásni magának nálok, mint nálunk.

Láttuk ezt 48-ban. Mig a magyar szabadság, egyenlőség és testvériség legtisztább érzelmeitől áthaiva szent ünnepeket ult, oláh testvéreinknél amez nemu magyarzatokat nyertek a democrata amaz elvei. Az értelem lassabban teszi hódításait, mint az izgalmasság. Ragályos ez, s epidemikus természetű; mindenkifélel megfontolatlan, lázas.

És vajjon most hogyan érték testvéreink a mi kü-lönben érthetlen alkotmány agitatioinkat? Ugy, hogy nekik is kell alkotmány, azon alkotmány, melyet Schmerlingtől kaptak.

És ezen tekintetben megbocsáthatlan könnyelmű-ség, hogy a baloldal nem elégszik meg a rossz példával, hanem még egyenesen is oláh testvéreinkhez fordul, hogy kezet fogjon velök mostani alkotmányosságunk koczkára tételéhez és nép szenvedélyeit akarja felkorbácsolni. Holott, ismétlem, a tökéletes béke, egyetértés a nemzetiségek közt egészen ellenkező természetű, nyugodtabb magaviseletünktől függ.

Tagadhatlan, hogy alkotmányosságunk épülete, bár most is elég lakhatóvá van téve, még a teljes com-fortra nagyon sok pótolandó van hátra. A belső butorzat nagyon hiányos.

Ebből nem az a tanulság, hogy felét lebontsuk, vagy alapjából ujra kezdjük, hanem hogy rendre, mivel egyszerre nem lehet, s bizonyos törv szerint beszerezzük a még hiányzókat.

Más szókkal a már létesített reformokon kívül még sokkal több hátralevőt is létesítsünk, hogy a haza polgá-raiak annyival több módja legyen maguk s vele a haza fölvirágzására közreműködni. Munkával és nem sáska riasztó csergetéssel, dobolással, füttytel és kiabálással érvük el ezt is.

Csak az igazságszolgáltatás, pénzügyek, közoktatás terén nagy halmaza várja a munkának az ősszel összeülő országgyűlést. Szükséges-e mondanom, hogy ezen és más reformokat oly élénken pártolok, mint bárki e hazában.

Rendkívül üres fejű kérdés lenne tőlem, ha azok példáját követném, kik ördemül róvják fel maguknak hogy ők a reformok hívei.

Üres fejű kérdések mondom, mert nincs az or-szágbán egyetlen ember is ma, ki az állítná, hogy nem, látja szükségesnek a reformokat. Ha 48 előtt a Józsiák a Cziráký és Apponyiak, az érsekek, püspökök és más, conservatívek nem kívánták a reformokat, hanem a régi korhadt institutiók mellett akartak maradni, most az esz-tergomi érsek és Cziráký vagy Apponyi ép ugy valja a reformok szükségét, mint a szélsőbaloldali Lázár Ádám vagy pedig a tán nem mindenben oly szélső Tisza László.

Oka világos, kevés van korábbi belintézményeink közt, melyet conserválni lehetne, ha akarnak is. Jó része el van törölve, a helyét, hogy újat tettek volna helyébe.

És így Deák-pártját oly váddal illetni, mely még az ő conservatívek ellen is rágalom volna — valóban szánandó lelki állapotokra mutat! Egy szóval nincs a hazában, a ki reformálni ne akarna.

Legujabb táviratok.

Bécs, jun. 22. A felsőház mai ülésében a land-wehr-törvényjavaslat a képviselőház szerkezetében egy-hangulag elfogadtatott; ugy azon határoz. javaslat is, melyben a kormány — tekintettel a képviselőház által ezen törvényjavaslatban tett módosításokra — felhivatik, hogy a kiegészítő előterjesztést minél előbb tegye meg; továbbá a lovak összeírására, a kiáll. tárgyak időleges oltalmára, a házassági ügyekben való egyes hivatali cselekvények illetékességi megváltoztatására vonatkozó tv.-javaslatok vite nélkül elfogadtattak.

London, jun. 22. Magántáviratok jelentik Genf-ből, hogy a választott bíróság hétfőn elnapolandja magát négy hétre.

New-York, jun. 21. Megvalósul, hogy a választott bíróság mellőzi a közvetett károk iránti rektamatiókat.

Bécsi világkiállítás.

A bécsi világkiállításra következő tárgyak jelen-tettek be a kolozsvári, mint erdélyi közp. kiállítási bizottságnál:

Gr. Toldy-Horváth Lajostól: borok. Zeyk József-től: Lincoln-gyapju. Az erdélyi muzeumtól: Collectiv-kiállítás. Fröhlich Vilmostól: tisztított viasz és méz. Rajka Péteről: többféle gazdasági gép és eszköz. Kö-váry Endrétől: genre-kép, (erdélyi férfi- és nőviselet). Kinizsi Páltól: ötféle bor. A kolozsvári kir. bányagaz-gatóságtól: az erdélyi kincstári arany-, ezüst- és vas-bányák és vasművek terményei és az azok előállításánál használt anyagok, felvilágosítva a szükséges térképekkel, mintákkal és statis. adatokkal. Bíró Bélától: rajzlati és festészeti album tanügyi értesítővel. A küllőlvári ura-dalomtól: bor és gyapju. Gróf Mikó Imrétől: bor, gabona és gyapju. Szilágyi Eleonórától: tizenkettőféle liqueur. Rignát Józseftől: füstölt husneműek. Kronstädter Jó-zseftől: irodalmi mű a gyümölcsészetről, több száz drb felvilágosító rajzzal. Klósz Józseftől: gróf Lónyay Menyhért mellszobra, mészből faragva. Grebe Henriktől: különböző férfiúhá-neműek. Bányay L. Károlytól: illat-szerek és vegyészeti készítmények. Hutflesz Károlytól: különféle fagygyu-gyertyák, unió- és elain-szappany. Az erdélyi pincze-egylettől: borok. Böhm Jánostól: hydr. mész, anyagföld, só és építészeti kőnelemek, gyps-önt-vény és rajz hozzá. Tömösváry Miklóstól: egy pár ma-gyar löszerszám. Az erdélyi gazdasági egylettől: Collec-tiv-kiállítás. Tauffer Károly: csontliszt-gyártmányok. Andrásófsky Frigyesitől: egy harang.

KÜLFÖLDI HIREK.

Páris, jun. 21. A Thiersszel folyt értekezés alkalmával a delegáltak ismételve kifejezik elismerésüket az elnök által tett szolgálataikért; valamint hódolatukat is nyilváníták irányában. Midőn a belpolitika változásáról beszéltek, Thiers megjutja a Bordeaux- és Versaillesban

tett nyilatkozatokat. Az elnök — ugymond — elfogadja a köztársaságot és eszelelszik is annak megszilárdítása érdekében. A köztársaság fenntartása kezesség Francia-ország jólétére. A monarchia visszaállítására irányuló kísérletek csak polgárháborút idéznének elő. Az ő politi-kája valódi conservatív politika; ezt bizonyítja egész élete. Az utóbbi választások nem tulajdoníthatók az ő befolyá-sának, mert ő semlegesen viselte magát. Thiers arról is beszél, hogy szükséges lenne második kamara felállítása, mely a kormány részére conservatív támpontul szolgál-landna.

A „Journal des Debats“ ezen értekezésről követ-kezőleg nyilatkozik: Thiers megerősíté a conservatív el-veket iránti hódolatát; — azonban közte és az interpellá-lók közt egész végig differentia maradt azon mód iránt, mikép kell ezen elveket kielégítőleg megvédeni. A dele-gáltak nézeteik fenntartása és azok védelmezési szabad-ságának teljes megóvása mellett távoztak el.

Páris, jun. 22. Tegnap az összes ministerek át-adák Thiersnek lemondásukat, hogy neki a delegáltak-kal történt esemény tekintetéből teljes szabadságot en-gedjenek; — este azonban visszavették lemondásukat, Larcy kivételével, kinek elhatározását még nem tud-hatni.

Berlin, jun. 23. A romániai vaspályák közgyűlése megalógedéssel vette a főügyelő tanács jelentését, hely-benhagyta az elsőbbségi kölcsönre vonatkozó javaslato-kat; és ujra megválasztá a főügyelő tanácsot.

Mint Madridból 17-ről jelentik, Zorilla 16-án este oda megérkezett s roppant néptömeg által fogad-tatott.

Az „Imparcial“ szerint Geronában komoly rendet-lenségektől félnek a köztársasági párt izgatásai folytán.

Washington, jun. 21. Azt állítják, hogy a genfi választott bírák azon nézeteket fejezték ki, hogy a köz-vetett reclamatiók nem képeznek oly követelést, melyet pénzbeli kárpótlással ki lehetne elégíteni. — Ennek folytán az amerikai képviselők kormányuk által felhivattak, hogy ne ragaszkodjanak ezen reclamatiókhoz.

Mint New-Yorkból 17-ről távirják, a „New-York-Times“ washingtoni levelezője szerint, az amerikai kor-mány ellenzendi a genfi választott bíróság elnapolását, hacsak az érvelések mindkét fél által kellőleg elő nem terjesztetnek, mivel az elnapolás, ily körülmények közt, a szerződés feltételeinek megsértésével egyértelmű sza-bálytalanság lenne.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 24. 1872.

— Fél éves és évnegyedes t. előfizetőinket kérjük, méltóztatás-anak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap megküldéseben fen-akadás történjék. A szerkesztőség.

— Képviselőválasztások eredménye: de-ákpárti 111, ellenzéki 30; a Deákpárt nyert 25 vá-lasztókerületet, veszett 7-et (jun. 22. estig).

— A király 100 frtot adott Öcs róm. kath. egy-házközségének leégett temploma és iskolája felépítésére.

— „A Deák-cultus“. Ki Pest utcáin sétát tesz s a boltok kirakatait megtekinti, a legtöbb helyütt ott ta-lálja Deák Ferencz arczképet, sok kirakatban megko-szoruzva, mint azt a halvtans években láthatuk. A Deák-cultus egyáltalában újult erővel lábra kap. Vannak új Deák kalapok, új Deák szövetek, Deák-séta-botok. Deák képt nagy töm-gekben veszik, s a fényképész alig tudja a kellő szamu példányokat előállítani. Minden ugy, mint ezeltől öt-hat évvel. Hisz ma is közel állunk a pont-hoz midőn egy nagy nemzeti politika: a közjogi mű sér-tetlen fentartása körül egyesül az egész nemzet.

— A tűzoltók ünnepe. A kolozs-monos-tori önkéntes tűzoltók jun. 23-án ügyszólva Kolozsvár szeméi előtt — mert számtalan ezrek gyűltek ki a nagy kaszárma elé — tarták meg diszgyakorlatukat. Valóban mesteri pontossággal, biztossággal és hidegvérű bátor-sággal járnak el mindenben, meglátszik hogy jók a mes-terek, de jók a tanítványok is. Az első emeletről való le-ugrás a fogas hágesokon fölsétálás, a szerelvények föl-vitele, zajtalan csendben elhelyezése, a szivattyusok ki-tartó, gépies pontosságu működése, a köteleken leeresz-kedés könnyedsége, a mentő háló és mentő zsák demu-tatása, szóval a gyakorlat minden egyes ága kitünően je-került, ki kell emelnünk a végsőt, midőn a mászók si-lesbjei a második emeletről veték le magukat a mentő-hálóba igazi bravourral. Számtalanszor megtapsolták a derék önkéntes tűzoltókat. Meg kell még említenünk azt, hogy a szivattyu vizsúgára még egy negyedik emeleten is keresztül hatott volna. E mutatvány arra ösztönözheti Kolozsvárt, hogy mielőbb állítsa fel saját tűzoltó karát, s igyekezzék azt ily férfiak vezetése alatt begyakorlatni. Sajnálattal kell felemlítenünk, hogy az eső megzavarta a derék tűzoltók táncszertélyét.

— Diszbed. A miniszterelnök a budapesti vá-lasztások alkalmából jun. 21-én ebédet adott. Jelen vol-tak a megválasztott budapesti orsz. képviselők, kivéve Deák Ferenczet, ki soha semmiféle ministeri ebédre menni nem szokott, s Radoczát, ki Pestről távol van; továbbá a választási elnökök s helyettes elnökök és Thaisz Elek pesti főkapitány. A miniszterelnök az első toasztot Deák Ferenczre mondá, kiemlélvén, hogy a budapesti választásokban Deák elveinek győzelmét ünnepli a jobboldal; beszédét Lónyay azon óhajattal végezte, hogy adja az ég, hogy Deák Ferencz Magyarországnak elvei és poli-tikája alapján leendő felvirágzását jó egészséggben meg-érhesse. Azután még két toasztot mondott a miniszter-elnök, belefoglalván ezekbe a megválasztott budapesti képviselőket s azokat, kik a választást oly példás rend-del és oly jó sikerrel vezették. Toasztok mondtak ezután még gróf Lónyay miniszterelnökre, a miniszter-

elnök nejeire, ki csak az imént érkezett vissza Meranból, Thaisz Elek pestvárosi főkapitányra s többekre. A társa-ság fél 5 óra tájban hagyta el a miniszterelnöki palotát.

— Tisza Lajos miniszter Kézdi-Vásárhelyt fényes fogadtatásban részesült. 80 lovas és nagyszamu kocsis ment eléje és kísérte be a városba. A város ünne-pies színben volt. 18-án a város által 90 terítékre ebéd volt rendezve, hol a város notabilitásai és a polgárság vettek részt. Kézdi-Vásárhelyről Ojtozba, és onnan 19 n Kovásznára ment a miniszter ur, hol beszámoló beszédét tartotta.

Tisza minisztert a Vulkán szorosnál való visszautaztában Brassó város jun. 20-án ünnepélyesen fogadta, s valamennyi hatóság tisztelgett nála. Jun. 21-n estélyt és 22-én diszbedét rendez a város tiszteletére. A miniszter jun. 21-én a tömösi sorost nézi meg.

— A pesti választások összeredménye. Pesten összesen 10782 választó volt boírvá; ezek közül a Deák-pártra szavazott 6143, az ellenzékre 2967; nem szavazott 1672. A tényleg beadott szavazatokból tehát a Deák-párt 4176 szótobbséggel kapott, mely nagyobb az összes ellenzéki szavazatoknál.

— A magyar királyi pesti tudományos egyetem újalakítása XCH. évfordulóján jun. 25-én d. e. 11 órakor a magyar tudományos akademia diszter-mében emlékünnepet tart. Tárgyai: II. Mária királyné, emlékbeszéd Toldy Ferencz rectorról: az egyetemi pályá-díjak ünnepélyes kiosztása; az egyetemi új jutalomké-redek kihirdetése.

— Kossuth Lajos hirlapi kauciója a magyar kormánytól átvethető. A pénzügyministerium köréből a következő sorokat vettük: „A m. k. pénzügyministerium-nál az általános letéti napló 1852. évi 124. czikke alatt levő 5000 frtnyi, Kossuth Lajost illető hirlapi biztosíték kiadása tárgyában, az adó és jövedék számvevőség e napokban terjeszti fel jelentését; ennek következtében tudatom t. szerkesztő ural, miszerint a fent említett összeget a jogos tulajdonosok részére — mint a kincstárnál levő letéteményt — most alkalom nyílik megmenteni. Együttal szükségesnek tartom felemlíteni, miszerint a le-tétemények csak 30 éven tul évülnek el.“ — A pén-zügyminiszterium minden megkeresés nélkül is ki fogja szolgáltatni a jogos tulajdonosnak a fentli összeget, meri hasonló méltánnyossággal járt el az „Ellenőr“ szerkesz-tője irányában is, ki 1849-ben elkobzott pesti butorai-nak értékét megkapta.

— Lónyay gróf és Szilágyi ministerek vasár-nap utaztak Pozsonyba választóik körébe, a megbízási okmányt átvenni. A pozsonyi Deák-kör ez alkalommal disz-ebédet rend-z a primási palótában, estély pedig a redoute-teremben lesz.

— Magyarosan, írta Gyergyai Ferencz „A magyar nyelv sajátágairól“ írt jegyzetekhez. Kolozsvárt, Stein János, erd. muzeum-egyleti könyvtárosnál, 1872. Ez irodalmi becsesl bíró, nagy gondnal dolgozott mun-kát kiváló figyelmébe ajánljuk t. olvasóinknak, a 212 lapra terjedő mű ára csak 1 ft 40 kr. o. é., s így bi-zonnyal sietni fognak azt megszerezni mindazok, kik nemzeti kincseink, nyelvünk őseredeti szépségeinek meg-örzése iránt melegen érdeklődnek.

— Vilmos főherczeg az osztrák honvédség fő-parancsnokságotól felmentetett és helyébe Rainer főher-czeg nevezetett ki.

— A magyar keleti vasut vonalain junius hó 24 kén következő megállási helyek nyitnak meg: 1. Malom-zeg a csusai és bánffy-hunyadi-, 2. Fugyi-Vásárhely a n-veradi és m.-telegdi-, 3. Maros-Borát a m-ludasi és csapó-radnóti-, 4. Kecze a kocsárdi és m.-ludasi-, végre 5. Oláh-Csesztve a tövisi és karácsonfalvi állomások közt Ezen megállási helyeken a szolgálat ki-zárálag Személy- és podgyász forgalomra szorítkozik, és pedig Malomzegen és Fugyi-Vásárhelyen a nagyvárad-kolozsvári vonalak-, Maros-Bogáton, Keczen és Oláh-Csesztvén pedig a gyulafehérvár-tövisi és maros-vásár-hely-tövis-medgyesi (valamint a legközelebb megnyi-tandó medgyes-segesvári) vonalak minden egyes állo-mására vonatkozólag.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Június 22-ről: 5% Metalliques 60.03. 5% Nemzetl kölcsön 72.30. 1860-diki államkölcsön 104.75. Bank-részvények 854. Hitelrészvények 346.50. London 112.25. Ezüst 110.—. Cs. kir. arany 5.37. Napoleonor 8.95%.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 81.75. Temesi 81.—. Erdélyi 79.50. Horv.-Slavon 84.—.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

[25—40]

Titkos betegségeket

és

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker

biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig

és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,

1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azon-nal válasz adatik.

Hivatalos.

Sz. 375 1872 Hirdetmény. (491) 3-3

A selmeczi bányász- és erdész-akademiáról.

Azoknak, kik kinevezési-tétük végett ezen akademiára felvételt akarnak, szolgáljanak tájékoztatásul a következők:

A bányász-akadémia teljes tanfolyama 4 évre terjed, és áll az előkészítő folyamból és szakfolyamból, melynek mindenike két-két évet vesz igénybe.

Az erdész-akademián az oktatás 3 évfolyamot foglal magába, melyek elsője előkészítő folyamból áll.

Előadási nyelv, a magyar.

A tanév kezdődik október 1-én és végződik június 31-én.

A hallgatók rendesek, rendkívüliek és vendégek.

A rendes hallgatók minden tantárgyat kötelezően hallgatni a tanterv szerinti rendben, holott a rendkívüli k. tantárgyakat és azok rendjét a cselekvésük határai közt szabadon választhatják.

Azoktól, kik akár a bányászati, akár az erdészeti előkészítő tanfolyamába mint rendes vagy rendkívüli hallgatók lépni akarnak, megkívánatik, hogy értesítési bizonyítvánnyal vagy valamely felsőbb intézmény igazgatójának írásbeli ajánlásával, mely minden tanév kezdetén tartani szokott, bebizonyítja.

Rendkívülinek azonban felvehetik bárki is, ha a realtudományokban való elégséges készségei — a melyet t. i. főgymnasiumban vagy főreál-tanodában nyerhetni, — felvételi vizsga letétele által, mely minden tanév kezdetén tartani szokott, bebizonyítja.

Rendes hallgatóknak felvehetik közvetlenül a szakfolyamba az is, ki az előkészítő tanfolyam tantárgyaiban való képzettségét műegyetemi bizonyítványokkal kimutatni képes. Rendkívüliek a szakfolyamba mint rendesek léphetnek át, ha az előkészítő tanfolyam mindenikét legalább kielégítő sikerrel végezték.

A ki felvételi vizsgát akar tenni, 20 forintnyi vizsgadíj köteles előre fizetni.

Államszolgálatba rendesen csak végzett rendes hallgatók vételnek fell.

Vendég-hallgató gyanánt minden önálló, vagy arra gyámjától vagy szülőtől engedéllyel bíró egyén, minden egyéb feltétel nélkül felvétetik.

Vendégeknek, sőt bárkinek, ki az illető tudományt bármi úton magáévá tette, előleges bejelentés és 20 forintnyi vizsgadíj befizetése után, vizsgát tenni szabadságában áll.

Különben az akademián tandíjak nem fizetendők, s az említett vizsgadíjakon kívül csak 5 forintnyi beiktatási és 3 forintnyi az akademiái ifjúság segélyező-egyletébe az akademiába való belépés alkalmával egyszer mindenkorra befizetendő díj terheli a hallgatókat. Mindazonáltal megjegyeztetik, hogy tanulmányok évenként mintegy 50 forintot vesznek igénybe, mely költségeknek alkalmasszerű fedezésére a szülőknek vagy gyámnak magokat a felvételi folyamodványhoz csatolt hiteles nyilatkozat által kell kötelezniük.

A felvételi vizsga mellett belépő rendkívüli valamint a vendég-hallgatóknak legalább 18 éveseknek kell lenniök.

A felvételi folyamodványok a szükséges bizonyítványokkal és a fennebb említett nyilatkozattal ellátva a selmeczi magyar királyi bányász- és erdész-akadémia igazgatóságának október 6-dikáig benyújtandók, később beérkezettek tekintetbe nem vétetvén.

Ösztöndíj van ezen akademián 44, évenkénti 300 forinttal, még pedig 20 bányászati és 18 erdészeti, 4 bányász- és erdészeti és 2 erdészeti számvetőségi. Ezek azon rendes hallgatóknak adományoztatnak, kik vagyontalanságuk mellett ezen akademián legalább egy féléven át jeles tanulmányi előmenetelt, kitartó szorgalmat és felfedlhet magaviseletet tanúsítottak.

Van ezen kívül végzett jogászok számára 2 bányászati és 2 erdészeti ösztöndíj 315, esetlegesen 420 forinttal.

Végre az erdészeti jelesen végzett egyéneknek valamely külföldi tanintézetben való magas kiképzetésére év. 1000 forint áll rendelkezésre.

A magy. kir. bányász- és erdész-akadémia igazgatóságától.

Selmecz, 1872. évi június hó 12-én.

Sz. 1228- 1872. 1-3 (492)

Hirdetmény.

A marosújvári magy. kir. sóbányahivatal részére az 1872-ik évben szükséges 1500 brosiól száraz bukk tűzifa beszerzése tekintetéből jelen év július hó 4-ik napján délelőtti 11 órákor a sóbányahivatal irodájában zárt írásbeli árjelzés fog tartatni.

Az árjelzéshez benyújtandó ajánlatokhoz 300 forint készpénzben vagy állampapírokban bantépénz fejében csatolando és 50 kros bélyeggel ellátandó.

Az ólák minősége ágnélküliek, vastag, egyenes, 3' hosszú, száraz, ha-ábokból tömöten és teljes mértékben, azaz 6' hosszúságban és 6' szélességben, loco Marosújvárt kirakva kell lenniök.

A szállítás részleteként történik és október végéig befizetnek kell lennie.

Utóajánlatok nem fogadhatók el.

A m. kir. sóbányahivatalól.

Marosújvárt, 1872. június 20-án.

Nem hivatalos.

Eladó ház.

A piacszoron, a kersztuczara kiruzó

Gyergyai-féle 454. sz. ház ELADÓ.

Értekezhetni FERENCZ JÓZSEF-nel, b. magyaruteza 321 sz.

(490) 2 3

GUGGENBERGER PÁL

diszáru-kereskedésében Kolozsvárt, még mind foly

a végeladás,

hanem még csak jövő hó 15-ig fog tartani;

a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit ideje korán, a míg t. i. elegendő választék van, fedezni, mert később nem lesz alkalmuk oly valódi ezikeket, oly minőségben és oly jutányosan, mint itt, bevásárolhatni.

Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.

Építészeti vállalkozásoknak!

GRUBER JÁNOS-nál Pesten,

Lipótváros Szécheny-utca,

mindig készletben van bármely mennyiségű

kufsteini hydraul, Cementmész, angol szab. Portland-Cement Robins és társától,

kehlheimi márványlapok,

gipsz, aszfalt, zeolith-fedéltábla, valamint jól kiszáradt

talajkoczkák sat. sat.

3-6

[487]

Üzlethely-változtatás.
Június 6-tól kezdve
fűszer-, anyag-, festék-, bőr-, tonal-,
papir- és magkereskedésem
az újan épült
Goldschmied Dániel-féle házban
főtér, 190. szám alatt van.

Teutsch J. B.,
Segesvárt.

Karlsbadi

malom-, kastély- és bugyogó kut.

Karlsbad.

Karlsbadi cukorkák és savak.

Rendkívüli gyógyhatása folytán számos esetben, a természetes karlsbadi ásványviz minden gyógyászati ásványviz felett áll.

Különösen a gyomor, a végbél, a lép, a tüdő, a vese, a húszervek, a dülmírigy, a czukorkór, a méh tüdőlt hajszaiban, valamint csúszban különösen ajánlható a karlsbadi víz használása.

A karlsbadi vizet otthon is úgy kell használni, mint a kútnál. A rendes adag minden reggel egy palack, melyet melegen vagy hidegen 20 percznyi időközönként kell meginni, ha lehet, sétálva a szabad levegőn, vagy otthon is az ágyban. A karlsbadi vizet hajótörésének emelése végett egy kávéskanálnyi bugyogó sót kell bele tenni.

Hidegen használva nagyobb olvasztó ereje van a karlsbadi víznek, mint melegen.

Ásvány-posvány, vasposványos és lug,

betonárások és fűzők
MATTONI és TÁRSA

ásvány-posvány művelő Franzensbadban,

pótszerű vas-posványfürdők helyett, valamint elő- és utógógyításul otthon igen becses s általában ajánlható idült betegségekben, a melyekben vérhiány, hiányos vérképzés, a szervek és hátyák elszibbadása, rőst idegzet, a műszerek "unyasága nyilvánulnak mint okok vagy következmények.

Giesshüblei savanyuviz

„König Otto's Quelle“ Karlsbad mellett,
(az ausztriai Selters).

Legtisztább égvényes savanyuviz.

Naponta friss töltéssel kapható a giesshüblei kutkezelőség által

Mattoni és Knoll Karlsbadban.

Ropiratók, árjegyzékek sat. ingyen.

Saját rakár

Bécsben: Tuchlauben 14. és Maximilianstrasse 5.

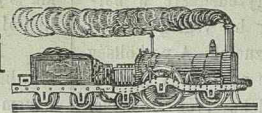
8-12

(454)

(492)

1-1

Magy. keleti

Vasút.

Megállási helyek megnyitása.

Folyó hó 24-én a nagyváradi-kolozsvári vonalon Malomszeg és Fugyi-Vásárhely, a gyulafehérvár-tővisi és marosvásárhely-tővis-medgyesi vonalakon pedig Maros-Bogát, Kecze és Oláh-Csesztve megállási helyek fognak azon vonal állomásaira vonatkozólag, mely vonalon fekszenek, a személy és podgyász forgalom számára megnyitattni.

A főigazgatóság.

6-15

[438]

Cséplőgépeket,

melyek egy óra alatt annyit végeznek, mint három cséplő egy egész nap, szállit 88 frton kezdve kezesség és próbaidő mellett

ifj. Weil Mór Majnai-Frankfurtban.

A föld egyetlen növénye sem egyesit oly szerencsésen legjótékonyabb befolyást a lélegzési és emésztő-szervekre, az ideg- és inrendszert oly állandó szilárdításával, mint az indiánok általános gyógyszere, a Coca Peruból, a mit tekintélyek, mint Humboldt S., Martius, Lanza s mások, a gümösödés tökéletes hiányának (az Andeslakókknál), valamint a kóquerók mesés erőképeségének (minden más táplálék nélkül) szemtanúi, csodálkozva tanúsítják. Ezek alapján dr. Sampson tanár a cocát saját hazájában gyökeres tanulmány és kísérletek tárgyává tette, a melyeknek a legnehezebb betegségekben is bebizonyult végeredményei a

Coca-labdacsok I., II. és III.

Coca I. torok-, mell és tüdőbajoknál, még előhaladt állapotban is fényes sikert eszközöl; coca II. megszünteti a legmakacsabb emésztés-háborgatásokat, gyomorhurutot, aranyér-bajokat, étvágyhiányt sat., és coca III. a leghatásos, sőt ki-pótolhatlan gyógyszer ideggyengeség, hypochondria, askór, s nevezetesen általános és különös gyengeségi állapotok ellen (politio, nem gyengeség sat.). Ára porosz gyógyszer-díjszab. szerint 1 doboz 2 frt, 6 doboz 10 frt o. ért. Bővebb felvilágosításul lásd: Wissenschaftl. Abhandlung über die Coca, ingyen a szerencsen-gyógyszertárban Mainzban.

Főraktárak az osztr.-magyar birodalom számára:

Bécsben: Haubner Ed. am Hof.

Pesten: Török J.

(456) 5-20

Öväs hamisítás ellen!

Cs. kir. kivál. szab. újan javított, első amerikai és angol kiváltsággal általános kedvelt

Anatherin-szájviz

Popp J. G.

cs. kir. udvari fogorvostól Bécsben, Stadt, Bognergasse 2.

Ezen, a bécsi gyógytani tanszak által jóváhagyott és 22 évi gyakorlat által megpróált szájviz, kitűnő szer minden rossz szájbüz ellen, mesterséges és odvas fogak tisztításának elhanyagolása esetén s a dohányszag ellen; felülmúlhatlan szer beteges, könnyen vérző és koronként gyűlődő foghús, skorbut, (különösen tengerészeknél) csúszos és közsvényes fogfájás ellen, a foghús lazasága és eltűnése esteiben, különösen előhaladt korban, a midőn az időváltozás ellen rendkívüli érzékenységet nyer; főleg a fogak tisztítására szolgál, és hasonló jónak bizonyul a foghús rothadása ellen, rendkívül becses, midőn a fogak megtárgulnak, a mely bajban főképpen görvényesek szoktak szenvedni; szilárdítja a foghúst s jobban rátapadová teszi azt a fogakra; fogfájás ellen óv és a fogok igen gyakori képződése ellen is; a szájnak kellemes frissességet és üdőséget kölcsönöz, valamint tisztá izlést, mert a szívós nyálkasságot feloldja, a mi által ez könnyebben eltávolítható, tehát izlésjavulást eszközöl.

Egy palack ára 1 frt 40 kr osztr. é. Göngyölés posta után 20 kr.

Növényi-fogpor.

Annyira tisztítja a fogakat, hogy naponta használatnál nem csak az annyira alkalmatlan fogkö eltávolítódik, hanem a máz fehérsége és gyöngédsége is gyarapodik.

Egy doboz ára 63 kr osztr. ért.

Anatherin-fogpép.

E fogpép, czélszerű saját-ágának becshez kepest, jogosan megérdemli a legjobb fog-szer gyanánt ajánlatni; mert használása a szájból kellemes ízt és enyhe üdőséget hagy hatra, mint kitűnő szert rossz szájbüz ellen.

Nem kevésbé ajánlható e fogpép mindazoknak, a kiknek fogai tisztátalanok és romlottak, mert használáskor a fogakon ragadó, oly veszedelmes fogkö eltávolítódik, a fogak mindig fehérek, a foghús egészséges és tömötnek marad; igen czélszerű e szer tengerészeknek és parti lakosoknak, valamint azoknak is, a kik gyakran utaznak vizen, mert skorbut ellen megóv.

Egy doboz ára 1 frt 22 kr osztr. ért.

Fog-ólom.

E fog-ólom azon porból és folyadékból áll, a mely odvos és nedves fogak betöltésére használtatik, hogy eredeti alakukat visszanyerjék s a nedvesség továbbterjedésének elejét vették. A mely által az ételmaradékok lerakódása, valamint a nyál és egyéb folyadékok képződése, és a csontanyag lazaságának kiterjedése a fogizomokig (miből foglajás ered) meggátoltatik.

Egy szekrény ára 2 frt 10 kr osztr. ért.

RAKTÁRAK.

3-4 Kolozsvárt Wolf J., dr. Hintz Gy., Engel J. és Binder gyógyszerészek és Tardány J. Tardán: Wolff gyógyszerész Deesen: Krémmer Samuel és Roth gyógyszerész. Déván: Bosniaki és Gergely s Lengyel gyógyszerészek. Medgyesen: Folbert gyógyszerész. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszerész. M. Váradnál: Fogarasi D. Szászvároson: Leonhardt Szász-Regenben: Traugott és Wachner Zilahon: Weiss gyógyszerész. Szilágy-Somlyón: R. Tarsa Ign. Szamosújvárt: Piacin-tár és fia gyógyszerész. Bethlenben: Bernardi gyógyszerész. Bánffy-Hunyadon: Hotezer gyógyszerész. Tekében: Wagner gyógyszerész. Gyula-Fehérvárt: Biró M. gyógyszerész és Csiky B. Balázsfalván: C. Schieszl gyógyszerész. Boszorményben: Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bányán: Papp gyógyszerész. Nagy-Károlyban: Jeltinek gyógyszerész. Szivér-Váralján: Geber gyógyszerész. N.-Szébenben: Sili Mih. Müller gyógyszerész. Záh-ter, Steiner, Brassóban: Fabik gyógyszerész. Jekelius gyógyszerész. Segesvárt: Teutsch J. B. Misselbacher, Beszterczén: Dietrich és Fleischer, Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Keczei Ern. Temmer E. Brassóban: W. Müller gyógyszerész. Munkács.